

УДК 378.78.087

DOI 10.31654/2663-4902-2024-PP-3-99-107

Йотка Я. М.

викладач кафедри вокально-хорової майстерності
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
yarikyotka@gmail.com
orcid.org/0000-0002-6885-6687

ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВОКАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ДЕТЕРМІНАНТА УСПІШНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*У даній статті розглядається актуальна проблема формування методичної компетентності майбутніх викладачів вокальних дисциплін як важливої передумови для досягнення успішної педагогічної діяльності. Визначаються ключові аспекти цієї компетентності, зокрема професійно-педагогічні знання, психолого-педагогічні уміння та навички, а також професійний досвід. Висвітлено важливість кожної з цих складових, підкреслено, що їх інтеграція сприяє якісному організації навчального процесу. В статті розкрито сутність методичної компетентності, вказано на її роль у формуванні глибокого розуміння нормативних аспектів музичної освіти та здатності до ефективного застосування різноманітних методів навчання. Наголошено на тому, що в освітньому процесі методична компетентність виступає як невід'ємна складова професійної майстерності педагога, що відіграє важливу роль у виконанні його педагогічних завдань. Це поняття охоплює широкий спектр знань, вмінь, практичних навичок та методологічних підходів, які сприяють ефективній організації та здійсненню навчально-виховного процесу, удосконаленню методики викладання і досягненню високих результатів у навчанні й вихованні. Значущість професійного досвіду в контексті розвитку методичної компетентності відзначається через його вплив на власну самоосвіту та підвищення професійної майстерності. Узагальнено, що методична компетентність викладача вокальних дисциплін є ключовим чинником у досягненні високої якості педагогічної діяльності. Ця компетентність передбачає вміння застосовувати знання на практиці для навчання студентів. Складові методичної компетентності – професійно-педагогічні знання, психолого-педагогічні уміння, професійний досвід – взаємодіють, сприяючи якісному навчальному процесу та вимагають системного формування та адаптації методичного підходу до різних аудиторій для забезпечення якісної музичної освіти. **Ключові слова:** компетентнісний підхід, методична компетентність, компоненти методичної компетентності, методична компетентність викладача вокальних дисциплін.*

Постановка проблеми. Одним із ключових чинників, які визначають якість музичної освіти та розвиток вокального мистецтва, є методична компетентність викладачів вокальних дисциплін. Ця компетентність є невід'ємною складовою професійної компетентності педагога, який повинен не лише мати знання і вміння передавати музичну інформацію, але й ефективно організувати навчальний процес, використовуючи різноманітні методичні підходи та засоби.

Методична компетентність викладача вокальних дисциплін включає у себе здатність ефективно планувати та структурувати навчальний процес, розробляти методичні матеріали, використовувати інноваційні технології навчання, оцінювати та

коригувати розвиток вокальних навичок учнів та передбачає глибоке розуміння особливостей вокальної техніки, музичного матеріалу та методик його викладання.

У сучасному світі викладачі вокальних дисциплін відіграють важливу роль у підготовці майбутніх музикантів та виконавців. Однак динамічні зміни у суспільстві, вимоги, що зростають до якості освіти та технологічний прогрес ставлять перед ними нові виклики. Одним із вирішальних аспектів, що визначає успішність педагогічної діяльності, є методична компетентність. Сучасний викладач вокальних дисциплін повинен володіти комплексом знань, навичок та вмінь, що дозволяють ефективно організовувати та реалізовувати навчальний процес. Проте, питання, пов'язані з формуванням та розвитком методичної компетентності в майбутніх викладачів вокальних дисциплін, залишаються недостатньо дослідженими.

Актуальність дослідження полягає у тому, що методична компетентність визначає можливість викладача ефективно впливати на навчальний процес, створювати навчальне середовище, що стимулює та сприяє розвитку творчих здібностей студентів. Однак, зрозуміло, що для досягнення цих цілей необхідні якісні підходи до формування методичної компетентності у майбутніх викладачів вокальних дисциплін. Серед основних викликів цієї проблеми можна виділити необхідність впровадження інноваційних підходів до підготовки викладачів, враховуючи специфіку вокальної освіти та сучасні вимоги до методології навчання.

Отже, основним запитанням, яке виникає перед дослідниками, є те, яким чином формування методичної компетентності в майбутніх викладачів вокальних дисциплін може стати визначальною складовою їх успішної педагогічної діяльності. Відповідь на це питання може сприяти подальшому вдосконаленню системи підготовки викладачів вокальних дисциплін та підвищенню якості музичної освіти в цілому.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний обсяг досліджень, присвячених формуванню методичної компетентності викладачів, відомостей щодо особливостей цього процесу в контексті вокальних дисциплін недостатньо. Більшість наявних досліджень зосереджуються на загальних підходах до формування педагогічної компетентності і лише декілька звертають увагу на специфіку підготовки викладачів вокальної майстерності. Водночас, вокальні дисципліни вимагають унікального поєднання музичних та педагогічних навичок, що додатково ускладнює процес їхньої підготовки.

Метою даної статті є дослідження процесу формування методичної компетентності майбутніх викладачів вокальних дисциплін як ключового фактора, що визначає успішність їхньої педагогічної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Методична компетентність в педагогіці є ключовою складовою професійної компетентності викладача і відіграє важливу роль у його педагогічній діяльності. Це поняття охоплює широкий спектр знань, умінь, навичок та підходів, які дозволяють викладачу ефективно організовувати та проводити навчальний процес, вдосконалювати методику викладання і досягати якісних результатів у навчанні та вихованні.

Важливою складовою методичної компетентності викладача є компетентнісний підхід у навчанні. Він передбачає акцент на розвиток конкретних компетентностей у студентів, зокрема практичних навичок, критичного мислення, спільної роботи та саморефлексії. Цей підхід сприяє глибокому засвоєнню знань та їх застосуванню в реальних ситуаціях, стимулюючи готовність студентів до практичної діяльності після закінчення навчання. Компетентнісний підхід включає створення навчальних ситуацій, які вимагають від студентів активного пошуку рішень, аналізу та самостійної діяльності, що розвиває їхні вміння самостійно долати труднощі та реалізовувати свій потенціал.

За визначенням С. Шевчук, компетентнісний підхід у навчанні являє собою організацію діяльнісного характеру змісту освіти, завдяки чому здобувач освіти перетворюється з об'єкта на суб'єкт навчання, розвиваючи себе як особистість.

Впровадження компетентнісного підходу в освітній процес стало одним з результативних способів подолання протиріч у розвитку освіти та суспільства, а також узгодження систем освіти в умовах глобалізованого світу [12, с. 263].

У науковому світі компетентнісний підхід є інструментом трансформації освіти. Його мета – формування, розвиток та удосконалення особистісних і соціально-професійних знань майбутніх фахівців. Цей сучасний підхід до навчання майбутніх вчителів дозволяє студентам виробляти систему професійних компетенцій. Суть цього підходу полягає в тому, що головним результатом освіти мають бути не тільки окремі знання, навички і уміння, але й здатність та готовність особи до ефективної та продуктивної діяльності [7, с. 54].

У своїх дослідженнях Н. Остапенко зазначає, що використання компетентнісного підходу у підготовці майбутніх педагогів-музикантів сприяє розвитку ключових компетенцій, які студенти повинні засвоїти під час навчання. Традиційна система освіти акцентувала увагу на набутті знань, вмінь та навичок, і таким чином формувався знаннєвий підхід до навчання, в той час як його застосування залишалося на задньому плані. Компетентнісний підхід змінює фокус з процесу накопичення знань, вмінь та навичок на розвиток здатності студентів діяти практично та творчо в різних ситуаціях [7, с. 55].

Компетентнісний підхід у навчанні – це сучасна педагогічна концепція, яка зосереджується на розвитку студентів не лише у знаннях, але й у вміннях, навичках, аспектах особистісного зростання та вмінні адаптуватися до різних ситуацій. Цей підхід зміщує акцент з передачі інформації на розвиток компетентностей – комплексу знань, умінь, навичок, цінностей і особистісних рис, необхідних для ефективної діяльності в різних сферах життя.

Поняття методичної компетентності в педагогіці відображає здатність педагога ефективно організовувати та проводити навчально-виховний процес на основі засвоєних методів, прийомів та стратегій. Ця компетентність передбачає вміння обирати найбільш адекватні методи навчання, враховуючи потреби, можливості та індивідуальні особливості учнів, сприяючи їхньому успішному розвитку та досягненню навчальних цілей.

Як зазначає А. Мормуль, методична компетентність є сукупністю наукових, психологічних, педагогічних та предметних знань та професійно-методичних навичок, що базуються на пізнанні дидактичних методів, принципів та прийомів та сприяють розвитку всіх складових професійної компетентності [6, с. 177].

Н. Бахмат методичну компетентність вчителя визначає як «інтегративну складову системи знань, умінь, навичок, здобутих у закладі вищої освіти та практичного досвіду, який безпосередньо вдосконалюється впродовж життя, вміння застосовувати набутий досвід під час здійснення професійної діяльності» [1, с. 57].

В свою чергу І. Іщенко стверджує, що методична компетентність базується на готовності педагога до проведення навчальних занять та до творчої самореалізації та розглядає її як систему дидактико-методичних знань та вмінь, спроможність результативно діяти, ефективно розв'язувати методичні задачі, що виникають під час навчання здобувачів освіти при вивченні конкретної дисципліни [2, с. 35].

Досліджуючи методичну компетентність учителя, С. Скворцова детермінує її як внутрішнє особистісне утворення, властивість особистості, що виявляється у здатності ефективно розв'язувати стандартні та проблемні методичні задачі. Відтак, вона ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення занять за різними навчальними комплексами [11, с. 259].

В. Лимаренко описує методичну компетентність педагога як таку, що «ґрунтується на сукупності психолого-педагогічних, методичних і предметних знань, умінь, навичок, досвіду, мотивації та особистісних якостей, необхідних для здійснення якісної навчально-методичної діяльності» [4, с. 50].

У своїх дослідженнях Т. Пляченко зазначає, що формування методичної компетентності студентів вимагає інтеграції та вільного володіння фаховими знаннями, навичками й уміннями з різних аспектів навчання в музичній педагогіці, включаючи психолого-педагогічні, історико-теоретичні, інструментально-виконавські та вокально-хорові дисципліни, а її рівень якісно покращується під час проходження практики [8, с. 7].

Методична компетентність вчителя, на думку О. Процишиної, виявляється у здатності робити правильні методичні рішення під час педагогічного спілкування, вміння застосовувати накопичені методичні знання, уміння та навички, а також володінні розвиненим методичним мисленням, культурою та творчістю, як важливими елементами методичної діяльності вчителя [9, с. 69].

Досліджуючи формування методичної компетентності вчителя математики та економіки, дослідники О. Мартиненко та Г. Ковтун визначають методичну компетентність вчителя як цілісну характеристику особистості та її професійної діяльності, яка передбачає розуміння методологічних і теоретичних засад навчання, оволодіння концептуальними основами, структурою та змістом засобів навчання, використання інноваційних методів, форм і організаційних підходів у навчальному процесі, а також готовності і здатності до творчої професійної діяльності [5, с. 402].

Дослідниця Н. Бахмат у своїй статті «Методична компетентність вчителя в умовах інклюзивного навчання» описує методичну компетентність (в контексті інклюзивної освіти) як ключову якість особистості, спрямовану на формування педагогічних цінностей, освоєння методичних знань, вмінь та прийомів роботи в сфері інклюзії. Ця компетентність проявляється у здатності та готовності здійснювати методичну роботу під час інклюзивного навчання з урахуванням специфічних освітніх потреб учнів [1, с. 57].

У свою чергу науковиця Л. Сімоненко, окреслюючи проблематику методичної компетентності учителя української мови, зазначає, що методична компетентність представляє собою складну інтегративну структуру, котра об'єднує результати методичної підготовки, яка включає в себе синтез знань (психолого-педагогічних, загальнонавчальних, предметних), умінь (загальнопедагогічних, спеціальних і комунікативних) та навичок педагогічної діяльності. Ці елементи є необхідними для успішного проведення навчального процесу з української мови. Також важливим є методичний досвід, набутий протягом професійної кар'єри, а також особистісні якості вчителя [10, с. 5-6].

У структурі методичної компетентності вчителів української мови Л. Сімоненко виділяє такі складові:

1. Загальнометодична (дидактична) компетентність:

- Включає загальнодидактичні засади, такі як науковість, систематичність, наступність, перспективність, зв'язок теорії з практикою, наочність, свідомість, доступність викладу навчального матеріалу.

2. Лінгвометодичні компетентності:

- Розділяються на лінгводидактичну компетентність та конкретно-методичну (часткову) компетентність [10, с. 5-6].

Враховуючи це, викладачі ЗВО мають такі завдання:

- Формування збалансованого обсягу теоретичних знань майбутніх учителів-словесників, включаючи загальнопедагогічні, лінгвометодичні та психологічні аспекти.
- Розвиток спеціальних умінь і навичок майбутніх словесників, таких як аналітичні, синтетичні, прогностичні та кваліфікаційні.
- Підготовка майбутніх учителів-словесників до моделювання, стимулювання, прогнозування та реалізації навчально-виховного процесу.

Це підкреслює важливість різноманітних компетенцій у викладачів української мови для якісної підготовки майбутніх вчителів та забезпечення ефективного навчального процесу [10, с. 5-6].

Ключові компоненти методичної компетентності майбутнього викладача відображають складний спектр знань, умінь та навичок, необхідних для успішного виконання педагогічної діяльності.

У складі методичної компетентності виокремлюються такі ключові аспекти (згідно з О. Мартиненко та Г. Ковтун):

1. Глибокі знання теорії та методики навчання предмета.
2. Розвинута система дидактико-методичних компетенцій.
3. Вміння організовувати навчальний процес з використанням різних технологій.
4. Здатність до креативного підходу та розв'язання методичних завдань.
5. Професійний досвід педагогічної діяльності, зокрема вирішення методичних завдань.

6. Розвинуті особистісні якості вчителя, такі як критичне мислення, відповідальність, зацікавленість, здатність до самовдосконалення та любов до професії [5, с. 402].

В. Лимаренко, досліджуючи основні аспекти формування методичної компетентності майбутніх керівників вокальних ансамблів, вказує на те, що кожен компонент методичної компетентності формується через взаємодію різних складових освітнього процесу (див. табл. 1).

Таблиця 1

Компонент методичної компетентності (за В. Лимаренко)

Мотиваційно-регулятивний компонент	розвивається під час вивчення психолого-педагогічних дисциплін.
Когнітивно-пізнавальний компонент	формується завдяки здобуттю майбутнім керівником ансамблю педагогічних, методичних, психологічних, фахових знань, а також загальних знань з мистецтва, історії культури тощо.
Комунікативно-ігровий компонент	розвивається через взаємодію з колективом та спілкування майбутнього керівника з ансамблем.
Діяльнісно-творчий компонент	формується через практичну діяльність, вирішення творчих завдань з використанням музичних інформаційних технологій та зміцнення навичок.

Вказані компоненти методичної компетентності взаємодіють для цілісного формування методичної компетентності майбутніх керівників ансамблів [4, с. 52–53].

У науковому доробку С. Шечук ми знаходимо таку думку, що у педагога професійної школи повинна бути розвинута професійно-педагогічна компетентність, яка включає різні аспекти та ключові компетентності:

1. Науково-професійна компетентність: розуміння теоретичних основ професійної діяльності.
2. Методична компетентність: володіння основними навичками та умінями для ефективного навчання, включаючи такі складники:
 - Концептуальний складник: засвоєння теорії професійної діяльності.
 - Інструментальний складник: засвоєння базових професійних вмінь.
 - Технологічний складник: засвоєння новаторських методів навчання.
 - Інформаційний складник: володіння сучасними засобами інформатизації навчання.
 - Адаптивний складник: здатність передбачати та адаптуватися до змін у навчальному середовищі.

3. Соціально-психологічна компетентність: здатність до ефективного міжособистісного спілкування та розуміння психологічних аспектів навчання.

4. Диференціально-психологічна компетентність: уміння розпізнавати та адаптуватися до індивідуальних особливостей учнів.

5. Рефлексивна компетентність: здатність до аналізу та вдосконалення власної педагогічної практики.

6. Наддисциплінарна («ключова», «базова») компетентність: загальні навички, які застосовуються в різних сферах життя.

Отже, педагог професійної школи повинен володіти різнобічною компетентністю, що охоплює як теоретичні, так і практичні аспекти навчання і спілкування, зокрема у використанні інноваційних підходів та адаптації до змін [12, с. 263].

Уявлення про методичну компетентність викладача музичного мистецтва передбачає злиття різноманітних знань, вмінь і навичок, що є ключовими для ефективної організації навчального процесу. Основні аспекти цієї компетентності включають:

1. Професійно-педагогічні знання: це комплексне розуміння вимог до викладача музичного мистецтва та його професіоналізму. Вони включають знання нормативних актів у сфері мистецької освіти, розуміння процесів навчання і виховання, а також володіння методами музично-педагогічної діяльності.

2. Психолого-педагогічні вміння і навички: це система вмінь, яка вказує на рівень педагогічної, психологічної та методичної обізнаності. Сюди входить вміння застосовувати різноманітні методи навчання, поєднувати традиційні та інноваційні підходи, аналізувати власну роботу та розробляти навчально-методичні матеріали.

3. Професійний досвід: цей складник включає накопичені знання, уміння і навички в галузі музичного мистецтва та педагогіки. Він виявляється у передачі цих знань учням, постійній самоосвіті та самовдосконаленні. Досвід може бути пов'язаний з виконавською, педагогічною та організаційною сферами [13, с. 357–358].

У сучасній педагогічній освіті важливо розуміти, що робота вчителя потребує переосмислення та підвищення методичної компетентності для вдалого виконання обов'язків. Майбутні вчителі повинні розуміти, що для того щоб стати успішними професіоналами вимагається систематичне підвищення рівня методичної компетентності для ефективного виконання своїх обов'язків. Ефективний розвиток методичної компетентності вчителів залежить від їхнього особистого росту, відкритості до змін, а також здатності до дослідницької та творчої роботи. За підходом І. Зязюна, вчитель є «експериментальною цільовою програмою», що підкреслює важливість осмислення освітнього процесу як безперервного та цілеспрямованого. Освіта розглядається як сукупний соціокультурний досвід, і вчителі відіграють ключову роль у забезпеченні навчання протягом життя та розвитку відповідної освітньої політики [3, с. 129].

Висновки. На основі вищесказаного ми можемо стверджувати, що методична компетентність викладача вокальних дисциплін є ключовим фактором у досягненні високої якості педагогічної діяльності. Ця компетентність передбачає не лише наявність знань, а й уміння їх застосовувати на практиці для досягнення найкращих результатів у навчанні студентів. Складники методичної компетентності, такі як професійно-педагогічні знання, психолого-педагогічні уміння та навички, а також професійний досвід, взаємодіють між собою і сприяють забезпеченню якісного навчального процесу. Формування методичної компетентності майбутніх викладачів вокальних дисциплін повинно бути системним і цілеспрямованим процесом. Важливо забезпечити належний рівень підготовки з кожного зі складників компетентності, а також розвивати вміння адаптувати методичний підхід до конкретної аудиторії. Отже, належна методична компетентність майбутніх викладачів вокальних дисциплін впливає на їхню успішну педагогічну діяльність та сприяє формуванню якісної музичної освіти.

Подальші дослідження в цьому напрямку можуть включати аналіз ефективних методів формування методичної компетентності, вивчення досвіду практикуючих викладачів та оцінку впливу різних підходів на результативність навчального процесу.

Література

1. Бахмат Н. Методична компетентність вчителя в умовах інклюзивного навчання. *New Inception*. 2022. 1–2 (7–8). С. 52–61. DOI: 10.5281/zenodo.7101894
2. Іщенко І. В. Навчально-методична компетентність викладача закладу фахової освіти. *Інноваційні моделі розвитку науково-методичної компетентності педагогів професійної і фахової передвищої освіти: досвід, проблеми, перспективи*: зб. матеріалів Міжнар. конф. з онлайн-трансляцією (м. Біла Церква, 20 травня 2021 р.). Запоріжжя, 2021. С. 34–36.
3. Ликтей Л. М. Формування методичної компетентності майбутнього вчителя Нової української школи у контексті ідей І. А. Зязюна. *Збірник наук. праць Кам'янець-Подільського педагогічного університету*. Вип. 26 (1-2019). Ч. 1, 2019. С. 126–131. DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2019-26-1.126-131>
4. Лимаренко В. Структурні компоненти методичної компетентності майбутнього керівника вокального ансамблю. *Musical Art in the Educological Discourse*. 2021. Вип. 5. С. 49–53. DOI: <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2020.5.9>
5. Мартиненко О., Ковтун Г. Формування методичної компетентності вчителя математики та економіки. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2016. № 3 (57). С. 398–406.
6. Мормуль А. Методична компетентність майбутніх вчителів гуманітарного профілю як педагогічна проблема. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Житомир, 2009. Вип. 43. С. 176–179.
7. Остапенко Н. Компетентнісний підхід у професійній підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя*. 2015. № 2. С. 53–57.
8. Пляченко Т. М. Компетентнісна модель у структурі фахової підготовки майбутнього вчителя музики. Сучасні стратегії університетської освіти: якісний вимір. 2012. С. 722–729. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/570/1/T_Plyachenko_Kompetentnisna%20model.pdf
9. Процишина, О. Структура методичної компетентності майбутнього викладача мистецької школи. *Musical Art in the Educological Discourse*. 2021. Вип. 5. С. 66-73 DOI: <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2020.5.12>
10. Сімоненко Л. Ю. Методична компетентність як складник професійної компетентності вчителя української мови. *Науковий вісник Донбасу*. 2013. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2013_2_28.
11. Скворцова С. О. Методична компетентність учителя початкової школи: зб. наук. праць. *Педагогічні науки*. Херсон: ХДУ, 2014. Вип. 65. С. 254–259.
12. Шевчук С. С. Інноваційні аспекти розвитку методичної компетентності педагогів професійної школи у системі післядипломної освіти. *Zbiór artykułów naukowych. Konferencji Międzynarodowej NaukowoPraktycznej” Pedagogika. Teoretyczne i praktyczne aspekty rozwoju współczesnej nauki”* (29.11.2017.-30.11.2017) Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2017. С. 261–268.
13. Янь Чженьюй. Методична компетентність вчителя музичного мистецтва як предмет науково-педагогічного дослідження. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 59. Т. 3. 2023 DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/59-3-55>

References

1. Bakhmat, N. (2022) Methodical competence of the teacher in the conditions of inclusive education [Methodical competence of the teacher in the conditions of inclusive education]. *New Inception*. Vol. 1-2 (7-8), 52 – 61 [in Ukrainian].
2. Ishchenko, I.V. (2021). Educational and methodological competence of a teacher of a professional education institution. *Innovative models of development of scientific and methodical competence of teachers of professional and professional pre-higher education: experience, problems, prospects* [in Ukrainian].
3. Lyktei, L.M. (2019). Formation of methodological competence of the New Ukrainian School future teacher in the context of I. A. Zyazyun's ideas. *Collection of scientific works of the Kamianets-Podilskyi Pedagogical University*. Issue 26. Vol. 1. Pp. 126–131 [in Ukrainian].

4. Lymarenko, V. (2021). Strukturni komponenty metodychnoi kompetentnosti maibutnoho kerivnyka vokalnoho ansamblu [Methodical competence structural components of the vocal ensemble future leader]. *Musical Art in the Educological Discourse*. Vol. 5. Pp. 49–53 [in Ukrainian].
5. Martynenko, O. & Kovtun, H. (2016). Formuvannia metodychnoi kompetentnosti vchytelia matematyky ta ekonomiky [Formation of methodological competence of mathematics and economics teacher]. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. Vol. 3 (57). Pp. 398–406 [in Ukrainian].
6. Mormul, A. (2009). Metodychna kompetentnist maibutnikh vchyteliv humanitarnoho profilu yak pedahohichna problema [Methodical competence of future humanitarian teachers as a pedagogical problem]. *Bulletin of Zhytomyr Ivan Franko State University*. Vol. 43. Pp. 176–179 [in Ukrainian].
7. Ostapenko, N. (2015). Kompetentnisnyi pidkhid u profesiinii pidhotovtsi maibutnoho vchytelia muzychnoho mystetstva [Competency approach in the professional training of the future music teacher]. *Scientific notes of Nizhyn State University named after Mykola Gogol*. Vol. 2. Pp. 53–57 [in Ukrainian].
8. Pliachenko, T.M. (2012). Kompetentnisna model u strukturi fakhovoi pidhotovky maibutnoho vchytelia muzyky [Competency model in the structure of professional training of the future music teacher]. *Modern strategies of university education: qualitative dimension*. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/570/1/T_Plyachenko_Kompetentnisna%20model.pdf [in Ukrainian].
9. Protsyshyna, O. (2021). Struktura metodychnoi kompetentnosti maibutnoho vykladacha mystetskoï shkoly [The structure of methodical competence of the art school future teacher]. *Musical Art in the Educological Discourse*. Vol. 5. Pp. 66–73 [in Ukrainian].
10. Simonenko, L.Yu. (2013). Metodychna kompetentnist yak skladnyk profesiinoï kompetentnosti vchytelia ukrainskoï movy [Methodical competence as a component of the professional competence of a teacher of the Ukrainian language]. *Scientific Bulletin of Donbass*. Vol. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2013_2_28 [in Ukrainian].
11. Skvortsova, S.O. (2014). Metodychna kompetentnist uchytelia pochatkovoï shkoly [Methodical competence of the primary school teacher]. *Collection of scientific works*. Kherson: KhDU. Vol. 65. Pp. 254–259 [in Ukrainian].
12. Shevchuk, S.S. (2017). Innovatsiini aspekty rozvytku metodychnoi kompetentnosti pedahohiv profesiinoï shkoly u systemi pisliadyplomnoi osvity [Innovative aspects of the development of methodological competence of vocational school teachers in the system of postgraduate education]. *Zbiór artykułów naukowych. Konferencji Międzynarodowej NaukowoPraktycznej "Pedagogika. Teoretyczne i praktyczne aspekty rozwoju współczesnej nauki"* (29.11.2017.-30.11.2017) Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour» [in Ukrainian].
13. Yan, Chzheniui. (2023). Metodychna kompetentnist vchytelia muzychnoho mystetstva yak predmet naukovo-pedahohichnoho doslidzhennia [Methodical competence of the music teacher as a subject of scientific and pedagogical research]. *Current issues of humanitarian sciences*. Issue 59. Vol. 3 [in Ukrainian].

Yotka Y.

Post-graduate student at Pedagogics, Primary Education,
Psychology and Management Departmen,
Nizhyn Gogol State University
yarikyotka@gmail.com
orcid.org/0000-0002-6885-6687

FORMATION OF METHODOLOGICAL COMPETENCE OF FUTURE VOCAL TEACHERS AS A DETERMINANT OF SUCCESSFUL PEDAGOGICAL PRACTICE

The article informes about the actual problem of future vocal disciplines teachers methodological competence formation as an important prerequisite for achieving

successful pedagogical activity. The key aspects of this competence are defined, particularly professional and pedagogical knowledge, psychological and pedagogical abilities and skills, professional experience. The importance of each of these components is highlighted, emphasizing that their integration contributes to the qualitative educational process organization. The article reveals the essence of methodical competence, indicating its role in the formation of music education normative aspects deep understanding and the ability to effectively apply various teaching methods. It is also emphasized that methodical competence acts as an integral component of the teacher's professional skill in the educational process which plays an important role in the performance of his pedagogical tasks. This concept covers a wide range of knowledge, skills, practical expertise and methodological approaches that contribute to the effective educational process organization and implementation, the improvement of teaching methods and the achievement of high results in education and training. The importance of professional experience in the context of the methodical competence development is noted due to its influence on one's own self-education and professional skills improvement. It is summarized that the methodical competence of the vocal disciplines teacher is a key factor in achieving a high quality of pedagogical practice. This competence involves the ability to apply knowledge in practice to teach students. Components of methodical competence (professional and pedagogical knowledge, psychological and pedagogical skills, professional experience) interact, contributing to a qualitative educational process and require systematic formation and adaptation of a methodical approach to different audiences to ensure high quality of music education.

Key words: competence approach, methodical competence, components of methodical competence, methodical competence of vocal disciplines teacher.